

Foto: Theresia Bråkenhielm

Ridskolornas Riksorganisation Projektredovisning En riktig ridskola

2008-12-14

Projektet En riktig ridskola – en process i flera steg

Bakgrund

Ridskolornas Riksorganisation, RRO, är en företagarorganisation som bildades 1971. RRO har för närvarande 59 medlemsföretag i 12 län varav majoriteten i Stockholms län. Föreningens ändamål är att arbeta för Sveriges ridskolors gemensamma intressen så att;

- Ridskolorna drivs som samhällsnyttiga företag
- Ridskolornas betydelsefulla funktion som fritidsgårdar beaktas av samhällets företrädare
- Ridskolorna är föredömen i god hästhållning och ridutbildning
- Ridskolornas planering, administration, utbildningsverksamhet och övriga arbete underlättas genom samordning och erfarenhetsutbyte
- Medlemmarnas ekonomiska villkor förbättras
- Eventuella tvister och problem som rör ridskolorna och deras relationer till stat, kommun, klubbar och enskilda kan lösas

I november 2007 arrangerade RRO idémötet Utanför fyrkantspåret med stöd av Jordbruksverkets satsning på Livskraftigt hästföretagande. Mötet syftade till att hitta nya och lönsamma verksamhetskoncept för en "livskraftig ridskoleverksamhet" genom att lyfta fram företagens samlade kunskap, erfarenhet och idéer. Det gav också möjlighet för ridskoleföretagen att kartlägga styrkor och svagheter i den egna verksamheten både ur ett internt och externt perspektiv. Processledare var Christina Risshytt-Collman, Kultura AB och Cecilia Löfgren, Humanhorse Center.

Vid konferensen konstaterades bland annat:

- Att ridskoleföretagen ofta har större verksamhets- än marknads- och kundfokus
- Att det är viktigt att "bygga kundkunskap" samt att synliggöra ridskolans erbjudande och värden på ett säljande sätt
- Att de enskilda företagen har lite tid och resurser till utvecklingsarbete varför samarbete inom RRO kring kommunikation, marknadsföring och opinionsbildning är viktigt.

Våren 2008 bjöd RRO in ridskolornas barn och ungdomar till en uppsatstävling på temat En riktig ridskola, med syfte att få del av de yngre medlemmarnas perspektiv. Sammanställningen visade genomgående att sociala värden och lärande stod i centrum. Det vill säga att En riktig ridskola är en plats där –

"... alla är välkomna..."

"... det alltid finns nya saker att lära..."

"... hästarna är i centrum..."

"... gamla hjälper unga och unga hjälper gamla..."

(Citat från barns och ungdomars uppsatser på temat En riktig ridskola 2008)

Vinnarna från Stockholms Ridhus och Vendelsö Ridskola uppmärksammades i samband med årsmötet i april 2008. Där arrangerades även ett seminarium på temat - Hur kan vi beskriva ridskolans mervärden? – med kulturvetaren Moa Matthis, "Hästliv en lära för livet", samt doktorand Anna Fyrberg och universitetsadjunkt Magnus Gustavsson från Stockholms Universitet, "Ledarskapets betydelse för betalande föräldrar" och "Aktuell forskning kring värdetänkande och marknadsföring inom idrott".

Syfte och projektmål 2008

Landets ridskolor har under en lång period av år varit vana vid en mycket god tillströmning av elever. Idag ser läget annorlunda ut för många. Inte på grund av minskat hästintresse, utan snarast genom ökad konkurrens från ett bredare aktivitetsutbud för barn och ungdomar, fler privata hästanläggningar och ökat enskilt hästägande.

Det är en viktig framtidsfråga för ridskolorna att identifiera vilka möjligheter och hot utvecklingen innebär. Vilken roll kan ridskolan fylla? Hur vill vi synas? Vem vänder vi oss till? Kan verksamheten breddas genom nya samarbeten? Och kan ridskolan erbjuda mer samhällsnytta och aktiviteter av värde för kommunens medborgare? Vad har kommunen för behov där ridskolorna kan vara en resurs? Vilken koppling kan göras till exempelvis folkhälsa, jämställdhet, handikapp, integration, äldre, trygghet och miljö?

Under hösten 2008 har RRO drivit projektet En riktig ridskola med stöd av Jordbruksverkets Livskraftigt hästföretagande som en direkt följd av tidigare arbete. Projektet syftar till att öka efterfrågan på ridskolornas tjänster samt att förbättra samhällets stöd till verksamheten för barn och ungdomar.

Projektets syfte är att:

- Förbättra ridskoleföretagens förutsättningar att marknadsföra ridskolans värden gentemot befintliga och potentiella kunder samt samhället (tjänstemän och politiker)
- Erbjuder medlemmarna ett underlag till stöd och inspiration att utveckla sin interna och externa kommunikation, marknadsföring och opinionsskapande verksamhet
- Öka medlemsföretagens intresse för och förutsättningar att belysa ridskolans särart och betydelse som växtmiljö för barn och ungdomar i förhållande till annan fritids- och idrottsverksamhet

Projektets mål har bestått av:

- Produktion av informationsfoldern En riktig ridskola
- Kvalitativa intervjuer av föräldrar vid fyra ridskolor Stockholm och Göteborg på temat barns fritid, med redovisning och dokumentation
- Informations- och idémötet En riktig ridskola på Såstaholm den 22-23 november 2008
- Dokumentation och förslag till handlingsplan för styrelsens vidare arbete

Informationsfoldern

Vid seminariet i samband med årsmötet framfördes önskemål om att Moa Matthis föreläsning skulle dokumenteras. Med syftet att stödja ridskolornas kommunikation av de värden som uppstår i mötet mellan häst och människa. Och som komplement till de mer faktainriktade beskrivningar som Svenska Ridsportförbundet tagit fram.

Jordbruksverkets stöd till Livskraftigt hästföretagande 2008 och Agrias bidrag har möjliggjort för RRO att producera foldern i 6000 exemplar. Den presenterades vid medlemsmötet den 22-23 november. Provexemplar med följebrev delges medlemmarna och ytterligare exemplar kan beställas från RRO via hemsidan.

I steg ett är målet att foldern ska användas av de enskilda ridskolorna i det interna personalutvecklingsarbetet, inom klubben samt som information för föräldrar, tjänstemän och politiker vid fritidsförvaltningar och nämnder. Och i steg två inom ett samordnat opinionsskapande arbete med RRO som värd eller avsändare.

”Ett stall är en plats där hästar och människor möts. Man skulle kunna säga att ridskolan bereder vägen för det mötet. Hästarna står där och väntar på människorna, på klappar och morötter: På sina ryggar bär de genom åren hundratals barn, och barnens drömmar. I luddiga öron viskas hemligheter som hästarna bevarar bättre än någon människa. Och om ridskolehästar kunde tala, skulle de berätta om våra barns förmåga till mod och kärlek”

”Att vara med hästar är att ständigt erövra nya kunskaper. Inte bara när man sitter i sadeln, utan i lika hög grad på stallgolvet”

”Hästar tar tid”

(12 årig ryttare och hästtjej)

”Hästar lyssnar och säger ingenting.

Hästar har tid. Om man vill rida på en häst måste man vara kompis med den innan man sitter upp”

(13-årig ryttare och skötare)

”Ridhusets möte mellan människa och häst kallar vi ridning. Vägen dit kräver tålamod från båda, och från ryttarens sida dessutom mod. Mod att klättra upp i sadeln så högt över marken. Mod att fatta tyglarna och vara den som bestämmer vart hästen ska röra sig och hur snabbt. Tillsammans med hästar lär sig barn att inte bara lita på stora, starka djur, utan också på sig själva. Ridning är lyhördhet och självförtroende, ödmjukhet och beslutsamhet. Det är de egenskaperna vi ser långsamt växa fram när vi från läktarhåll betraktar hjälmfotingarna på de små ponnyerna ”.

Citat ur foldern En riktig ridskola, Ridskolornas Riksorganisation 2008.

Föräldraintervjuer

Under september 2008 genomförde Christina Risshytt-Collman, Kultura, på RRO:s uppdrag, kvalitativa intervjuer med fyra föräldragrupper vid Askims Ridhus i Göteborg, Mälarhöjdens, Sundby

samt Vendelsö ridskolor i Stockholmsområdet. Syftet var att lära mer om föräldrars syn på hästar och ridning som fritidssysselsättning för barn och ungdomar, med målet att förbättra ridskolornas information och erbjudande. Intervjuerna genomfördes veckorna 38-39 2008. Totalt medverkade 22 föräldrar varav 3 pappor. Alla med ridande döttrar förutom en pappa med ridande son. Intervjuerna följde en mall men fördes som dialog med utrymme för spontana synpunkter och kommentarer. Målsättningen var att alla skulle komma till tals och att olika åsikter skulle ges utrymme. Resultatet presenterades muntligt vid mötet den 22-23 november 2008 samt i form av en skriftlig dokumentation.

Slutsatser och förslag som redovisades var bland annat att:

- Föräldrar med egen hästbakgrund är medvetna om ridskolans värden och kan bli värdefulla ambassadörer. Man stöttar ridningen som val och vill ge barnen upplevelsen. Förståelsen att ridning kostar pengar finns, men kostnaden innebär ofta begränsning till ett ridtillfälle i veckan.
- Ridskolorna har ett arbete att vända trenden så att barn och ungdomar tillbringar mer avsuttentid med hästarna. Bör lyfta fram att "ridskolan alltid är öppen, att det finns någon där och alltid något att göra". Föräldrarna tycker att det känns tryggt att ha barnen i stallet och ser det som viktigt för framförallt tonåringar att ha något att engagera sig i. "Om inte hästarna fanns skulle det leda till mer tid vid datorn. Hellre hänga i stallet än i centrum". Hästvana föräldrar ser också att "arbetsuppgifterna" i stallet har många goda värden. Att barn och ungdomar blir företagsamma och kan se resultat vilket ger självförtroende.
- Hästovana föräldrar behöver hjälp att komma in i "hästvärlden". Att förstå vad hästen är för djur och ridskolans pedagogik. Hur det går till att lära sig häst, att rida och hur stallet fungerar. Man är sällan oroliga för barnens säkerhet. Hästvana föräldrar möjligtvis något mer i början. Ser inte hästar och ridning som mer riskfyllt än annat "om de lär sig rätt". Tycker att det känns tryggt på lektion.
- Barn har ofta flera fritidsaktiviteter. Föräldrarna tycker att det är bra att de provar på och kan välja när de blir äldre vad man verkligen vill göra. Får ändå inte bli för "hoppigt", eller för mycket med tanke på skolan. Man ser det som en fördel att ridningen inte är så "elitistisk" och tävlingsinriktad. Upplever i många lagsporter att det blir det en tidig sortering. Ser samtidigt att "ridningen inte är en individuell sport för det finns så mycket gemenskap i stallet". Det är viktigt att fritidssysselsättningen erbjuder rörelse, stärker självkänsla och erbjuder gemenskap. Också stämningen och mötet är betydelsefullt, att barnen blir sedda.
- Killar leker i grupp, lagsporter tillsammans och "ser det som töntigt att rida". Flickor gillar djur och det är status att rida. Svårt att bryta trenden som tjejsport, också föräldrarna bestämmer. Det är en utmaning för ridskolorna att behålla flickorna och att finna vägar att rekrytera killar.
- Viktigt att påverka kommunernas stöd. Att det ska finnas ridanläggningar i tätort som är lätt tillgängliga för barn och ungdomar med goda allmänna kommunikationer samt trygga gång och cykelvägar. Att ridskolorna är serviceanläggningar som vänder sig till allmänheten och

därför ska vara berättigade samma stöd oavsett ägarform. Att samhällsstödet är långsiktigt och förutsägbart.

Förslag till handlingsplan för styrelsen

Informations- och idémötet den för RRO:s medlemmar på Såstaholm den 22-23 november 2008 arbetade fram ett antal förslag till styrelsens fortsatta arbete 2009. Bland annat framhölls vikten av att via kartläggningar öka kunskapen om och förutsättningarna att kunna påverka frågor av betydelse för ridskolornas livskraft.

Strategiskt viktiga frågor var enligt arbetsgrupperna;

- samhällets stöd till barn och ungdomsverksamheten
- behovet av yrkeskompetens
- forskning och kunskapsutveckling
- ridutbildningens pedagogiska utveckling
- normer för hästhållning

Vill du veta mer om projektet En riktig ridskola

Kontakta:

RRO:s ordförande Jan von Krusenstierna, info@rro.se

Eva Netterberg, Mälarhöjdens ridskola, RRO arbetsgrupp, eva@hars.se

Christina Risshytt-Collman, projektledare Kultura, christina.collman@kultura.se

Foldern En riktig ridskola kan beställas via www.rro.se